

השובר את האומנין פרק ששי בבא מציעא ע"ז.

עין משפט
נר מצוה

י"א א מ"י פ"ט מה'ל'
שכירות הלכה ו' סמג
ע"ז פט טו"ש ח"מ ס'
של סעף ב' ד' אלפס
לחן ובג"מ פ"ז ד' קפ"ז:
כ ב מ"י שם טו"ש שם
סעף א:
בא ג ד ה מ"י שם הלכה
ז סמג שם טו"ש
ח"מ ס' של סעף א:
בב ו ד טו"ש ח"מ ס'
של סעף ה:
בג ח ט טו"ש שם סעף
ו:
בד י כ טו"ש שם סעף
ה:
בה ל מ טו"ש שם
סעף ו:
בו נ מ"י שם הלכה ד
סמג שם טו"ש ח"מ
ס' של סעף ד:
בז ס מ"י שם טו"ש שם
סעף ה:

דאגך אגורי דדולא ואחא מטרא פסידא דפועלים. משמע
הכא דהלכה כרצא דליכא מאן דפליג ומינה דלמך צמי
שאחו (גיטין דף עד: ושם ד"ה רצה) ההוא דלמך ליה לארסיה
כ"ע דלו תלתא ושקלי ריבעא ואת דלי ארבעה ושקול תלתא לסוף
אחי מטרא אמר רב יוסף הא לא

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

דלה רצה אמר הא לא אנטרין
ומפרש טעמא דרצה משום דמשמיה
רמימי עליה ומוכח התם דהלכה
כרצה ו"ל דדוקא צאריס שויר
לקרקע צאריסות נותן לו השליש
אפילו אחי מיטרא מספק דשמה לא
אחי כמו שאר אריסי דשקלי ריבעא
אפי' אחי מיטרא לא ינטרן לללות
תלתא אלא פועלים שאינם
אריסין אלא נותן להם שכירות על
המלאכה אפי' התחילו במלאכה אין
להם ליטול אלא לפי מה שעשו כיון
דלא נחמי לארעא להיות צחוקת
אריסין: **ואתא מיטרא בריה**
פסידא דפועלים. לספרים דגרסי
בג"מ דלמך דלמך צמיטרא לארעיה
דצלא סייר לא היו פסידא דפועלים
דלמך רצה צההוא דלעיל ואנטרין
הך דהכא לאשמועינן דצמתי נהרא
פסידא דבעה"ז (א) דלע"ג דסיירו
לארעא דלעיל צההוא דריפקא לא שייך
לאשמועינן צאתא נהרא דאין רגילות
על ידי גדול נהר דתתמלי ארעא
מיא שלא תהא ראויה לקרקע צמצי
כך ומההוא דדוולא דהכא אפילו הוה
מפליג צין סיירא ללא סיירא לא
הוה שמעינן מינה ההיא דריפקא
דה"א דגבי ריפקא אפילו סיירא לא
היו פסידא דפועלים דלא היה להם
לידע דתתמלי מיא כ"כ ע"י מיטרא
שלא יוכלו להפוק צה אלא הוה מכיר
קרקעו שהמטר מונעה מריפקא ולא
היה לו צנקה להוליכן שם ועי"ל
דהכא גבי דוולא אפי' לא סיירא
היו פסידא דפועלים ולהכי לא מפליג
צה צין סיירא ללא סיירא כצאריך
דהתם אי לא סיירא לא היו פסידא
דפועלים לפי שהפועלים אין להם
לידע שהמטר ימנע קרקעו מריפקא
אצל צדוולא רוב השדות מתמלאות
צהם יאוריס על ידי המטר ולא היה
לו לירא יותר מפועלים ולא פשע
צמה (א) שהוליס שם: **ופסידא נהרא**
בפגא דיומא. הכא נקט פלגא דיומא
משום דנפלגא דיומא עבד דפסיק
טפי על ידי שדולין ממנו להשקות
השדות: **עביר דפסיק פסידא**
דבעה"ב. גבי ואתא נהרא דלעיל לא
מפליג צין רגיל למיתי ללא רגיל
דסתמא עבד למיתי שלכך יש צו
חריצין להוליך המים בכל השדה
ולא מפליג צין צני ההוא מתא לצני
מתא אחריתי דאפילו איתנהו צההוא
מתא היו פסידא דבעה"ז דלחן דלחן
לידע ענין שדה אס צא מן הנהר
למוכה אצל אס פסק הנהר יודעין
כל צני העיר:

יד פועל ע"ה העליונה. כלומר
אינה על התחתונה דקאמר
מה שצריך לשכור פועלין ציוקר:
צ

והוא
שכירות איתא להאי טעמא דעבדי ה"א ולא
נזקקו קצתו מיידי דקאמר קצתו ודבר צשכיר יוס:
נותן

פסידא דפועלים. גשמים שירדו הפסד פועלים הוא דלא יהיז להו
מדי דלמך להו מוליכו גרס: לא סיירא מאורסא פסידא דנעל
הצית. דלמך ליה מי ימך דלדעתא דההוא ארעא אגרמין:
לדולא. להשקות שדות: **ואתא מטרא.** והשקה אותה ואינה צריכה

לדולא: **אתא נהרא.** גדל הנהר
ועליו ונכנס צמחיין העשויין צדה
ומהן היא שמה ואינה צריכה לדולא:
פסידא דנעל הצית. דפועלים אין
יודעין צמנהג שדהו שיהא נהר
עולה להשקותו אך הוא היה יודע:
ופסיק נהרא. שממנו משקין:

אכלושי דמחוז. צמחוא הוא עירו
של צה היו צני אדם הרגילים לשאת
משאות תמיד וכשיוצאין צטלים קשה
להן: **יד פועל על העליונה.** ואפילו
הוא חוזר צו דיכול לחזור צו דכמצי
(ויקרא כה) כי עבדי הם ולא עבדים
לעבדים ומהכא יליף לה (א) צפ"ק
דקדושין (דף כג:): **פשיטא.** דכי
גמרי שני סלעים הוא דשקלי:
דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים:
ואימרו. לשון הפרש ומור אמור
ומתרחק מן הדבר וצלשון המקרא
דומה לו כעת צמרוס תמריא (איזוט):
פייסינהו. הרבה תתנונים: **מסו**
דסימא. כיון דיד פועל על העליונה:
פשיטא. דאס סלע יפה מה שעשו
נותן להם סלע אלא מה יתן: לא
ליידיא דול עבידתא מעיקרא. כששכרן
היו פועלין צוול: **ואגרינהו צטפי**
זווא. ואילו לא רצו להשתכר כשאר
פועלים והוסיף להם זוז כשפסק להן
סלע על חציה לא היה ראוי אלא
לסלע חסר דינר: **והפסא אייקר**
עבידתא. וקס צטפי זווא ששאר
פועלים יטלו עליו סלע: **מסו דסימא.**
הואיל ולרצון יד פועל על העליונה
מצי אמרי ליה כו': לא קיס לנו.
לא הייתם יודעים שתהיו ראויין ליטול
סלע ואני צנך היה אפשי לשכור
וראיתי צדעתס שלא תתרו צפחות
מסלע ואמרתיו להוסיף זוז על שכר
פעולה כדי ליטול סלע להשלים
לצונס: **הפסא דקיס לנו.** שהכל
נותלין סלע כצונס על זאת לא
התנתי להוסיף: **מסו דסימא.** הואיל
ואמר רבי דוסא יד פועל על
התחתונה טעמיה משום דתפיס צעל
הצית הוא והשתא כי פייסוהו פועלין
מצי אמר להו וכו': **סלע נוסן להם**
סלע. ואס העמיד להיעשות יכול
הוא לגמרו צשכירות סלע נותן להם
צמה שעשו סלע: לא צריכא דול
עבידתא השסא. לכך יגמור צסלע
אצל צשעת התנאי היה חציה ראוי
ליותר מסלע והן כשפסקו על כולה
צ' סלעים דחוקים היו ואחילו גציה:
מסו דסימא. הואיל ולרבי דוסא יד
פועל על התחתונה ינמא להו צציר
זווא אמריתו לי צציר זווא שקולו
והרי הכל עושים חציה צסלע טלו
אתם צמה שעשיתם סלע חסר זווא:
קמ"ל. דלמך ליה כי אמרינן לך
דעתא דלא קיס לך לעשות צסלע

וראינון שאי אפשרי להוסיף נתרצינו
שכר פעולה: **הפסא דקיס לך.** אי
אפשינו צפחות מיכן שהרי
צסלע נתרצית: שכיר יוס: שאני ליה צין
עבדינו לקבלנות ואינו צשכיר יוס:
עבדים לעבדים אצל צקבלנות אין זה

(א) פי' שהפועלים צני אותה
העיר יודעים מנהג הנהר.
הרצ המוגד, (ב) פי'
הרמב"ם חופשי ארמיה
(ג) "ליל מאגריוכו. יעב"ז".
(ד) צ"ק קטן: לעיל י'
(ה) "ע"י מוס' קדושין ת.
ד"ה חלה בשל"ן (ו) [לעיל
יוד. וצ"ק קטן: (א) [לפסק.
רש"ש" (ח) [ויקרא כה],

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ואתא
וכי' ואע"ג דסיירו:
(ב) בא"ד ולא פשע צמה:
שלא הוליס שם:

גליון הש"ס

גמ' בין שכירות
לקבלנות. עין לעיל דף
מח ע"ה מוס' ד"ה וזה:

הגהות הגר"א

[א] גמ' (יהיז להו) תל"מ:
[ב] שם ולסוף. צ"ב צשעת
עשייתן התאי:

מוסף רש"י

פועל יכול לחזור בו
אפילו בחצי היום. שאינו
שלו כעבד שאס צא לעצוב
לו שכרו מאלן ואליך לחזור
בו יחזור צו (לעיר י').